

2. Справа «Савіни проти України» № 39948/06 від 18.12.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/974_454/page

УДК 347.121.2 (043.2)

Толкачова І. А., к.ю.н.,
Петухова А. А., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РОЛЬ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ІНФОРМАЦІЮ В УКРАЇНІ

Сучасний світ важко уявити без засобів масової інформації, тому умови діяльності преси, радіо, телебачення є одним із найважливіших питань, які треба вирішити для успішного розвитку українського демократичного суспільства.

Варто зазначити, що питанню інформації та порядку доступу до неї законодавство України приділяє значну увагу. Так, воно встановлює загальні правові основи одержання, використання, поширення та зберігання інформації, закріплює право особи на інформацію в усіх сферах суспільного і державного життя України, а також систему інформації, її джерела, визначає статус учасників інформаційних відносин, регулює доступ до інформації та забезпечує її охорону, захищає особу та суспільство від неправдивої інформації. Так, наприклад, Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р. закріплює право громадян України на інформацію, закладає правові основи інформаційної діяльності [1].

Конституція України проголошує, що кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань (ст. 34) [2].

Отримання, розповсюдження та використання інформації неможливе без засобів масової інформації (далі – ЗМІ). Правові основи діяльності друкованих засобів масової інформації в Україні регламентуються Законом України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 16 листопада 1992 р., який встановлює державні гарантії їх свободи згідно з Конституцією України, іншими актами чинного законодавства і ратифікованими Україною міжнародно-правовими документами. При цьому, під друкованими ЗМІ (пресою) в цьому Законі мається на увазі періодичні і триваючі видання, які виходять з постійною назвою і періодичністю, один або більше номерів (випусків) протягом року, на основі свідоцтва про державну реєстрацію [3].

ЗМІ є вільними, забороняється створення і фінансування державних

органів, установ, організацій або посад для цензури масової інформації. Не допускається вимога попередньої згоди повідомлень і матеріалів, які поширюються ЗМІ, заборона розповсюдження повідомлень і матеріалів посадовими особами державних органів, підприємств, установ, організацій або об'єднань громадян, крім випадків, коли посадова особа є автором розповсюджуваної інформації або дає інтерв'ю, неприпустимі зловживання свободою діяльності ЗМІ. ЗМІ в Україні не можуть бути використані для: закликів до захвату влади, насильницької зміни конституційного ладу або територіальній цілісності України; пропаганди війни, насильства і жорстокості; розпалення расової, національної, релігійної ворожнечі; розповсюдження порнографії, а також з метою здійснення інших кримінально карних дій [4, с. 50].

Через ЗМІ органи місцевого самоврядування мають можливість забезпечити участь населення у місцевому самоврядуванні, підтримувати інформаційний зв'язок з громадянами, який виявляється у формах: теле- або радіоінтерв'ю; висвітлення засідань органів влади у засобах масової інформації; рекламних матеріалах; роботі місцевого кабельного телебачення, діяльності служби зв'язків з громадськістю; організації сторінок в Інтернеті; проведенні опитування громадської думки, громадських слухань, днів відкритих дверей, дебатів, спільних офіційних дискусій тощо [4, с. 51].

Реалізуючи свій конституційно-правовий статус, ЗМІ стають учасниками відповідних правовідносин. Тобто, якщо нормативно-правова складова визначає здебільшого статичний конституційно-правовий статус ЗМІ як суб'єкта конституційного права, то організаційно-правова складова наповнює змістом правозастосовний аспект їх діяльності або поведінки як учасників конституційних правовідносин. У цьому сенсі особливої важливості набуває організаційно-правова або ж інституційна складова конституційно-правового статусу ЗМІ. Вона пов'язана, насамперед, із забезпеченням ними конституційного права громадян України вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію, усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. Важливим елементом структури конституційно-правового статусу ЗМІ є принципи їх організації та діяльності, а також конституційні гарантії відповідної діяльності. Як відомо, в демократичному громадянському суспільстві, до створення якого прагне Україна, організація та діяльність ЗМІ має ґрунтуватися на певних принципах, тобто керівних ідеях і засадах організації та діяльності ЗМІ у межах правового поля. Основними принципами правового статусу ЗМІ в Україні є принципи відкритості, прозорості, незалежності та неупередженості [5, с. 114-115].

Вищенаведене дозволяє дійти висновку, що засоби масової інформації мають велике значення при створенні умов для реалізації гарантій прав та свобод людини і громадянина, тому їх користь для суспільства і

функціонування держави важко переоцінити. Категорія «ЗМІ» – узагальнююча для значної кількості суб'єктів, які забезпечують свободу масової інформації та реалізують конституційне право громадян на інформацію. ЗМІ є певним інформатором людей щодо різних питань життєдіяльності держави й суспільства, що зумовлюється потребою забезпечення сталості влади. Неоціненною є роль ЗМІ як посередника в діалозі між різними соціально-політичними силами, владою та суспільством.

Література

1. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2658-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

3. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16 листопада 1992 р. № 2782-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.

4. Заворотченко Т. М. Засоби масової інформації в системі гарантій конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні / Т. М. Заворотченко // Право і суспільство. – 2011. – № 3. – С. 47–53.

5. Людвик І. В. Конституційно-правовий статус ЗМІ: поняття, структура та юридичні ознаки / І. В. Людвик // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2011. – № 1. – С. 111– 116.

УДК 346.5:63.002.6(043.2)

Усенко А. А., аспірант,
Національний авіаційний університет,
м. Київ, Україна

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ HAZARD ANALYSIS AND CRITICAL CONTROL POINTS (НАССР)

Вимоги до безпечності та якості харчових продуктів вважалися особливо актуальними в усі часи, адже недотримання цих вимог може завдати шкоди найважливішому – життю і здоров'ю людини, які визначені Конституцією України найвищою соціальною цінністю [1, с. 1].

Разом із тим, вирішення цих питань пов'язано не тільки з контролем якості кінцевого продукту, але й моніторингом виробничих процесів по усьому ланцюгу виробництва для своєчасного виявлення небезпечної продукції. Така система контролю отримала назву Hazard analysis and critical control points (НАССР) – це система яка ідентифікує, оцінює і контролює небезпечні фактори, що є визначальними для безпечності